Köszeg, 1900. március hó 11-én.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár:
Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona, egyes szám ára 20 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.
Hirdetés nagyság szerint.

Előfizetési pénzek és reclamátiók, valamint a lap szellemi részét illető közlemények
Feigl Gyula
kiadó címére küldendők.

XX. évfolyam.

Felelős szerkesztő és kiadó:
FEIGL GYULA.

10. szám.

Helyi iparos s honi ipar.

A kőszegi ipartestület, melynek ügyeit ezuttal *Pratscher* Dániel elnök, *Kálmán* Lajos alelnök, *Kühn* Lajos pénztárnok, *Frankl* Lajos jegyző vezetik, most küldé szét meghivóját az ez évi március hó 11-én a városház tanácstermében megtartandó rendes évi közgyűléséhez.

A meghívóhoz mellékelt — s az ipartestület működését visszatükröző jelentésből megtudja az olvasó, hogy az ipartestület a törvény által reá hárított feladatoknak megfelelni, s a mennyire a rendelkezésére álló erőtől, képességtől kitelett, az iparosok érdekét előmozdítani igyekezett. Ez igyekezet mindenesetre dicsérendő, de kielégíto-e? erre, mivel az ipartestület belső életét nem ismerjük közelebbről, határozott feleletet sem adhatunk.

A szinte a meghívóhoz mellékelt vagyoni kimutatás szerint az ipartestületnek van 5000 frton felüli — készpénzből álló — vagyona. Elég tekintélyes összeg, ha tekintetbe veszszük, hogy az ipartestületnek megalakítása óta alig 15 év pergett le, s leginkább — minden idegen anyagi támogatástól távol — saját, inkább szegény, mint jómódu tagjainak filléreiből gyűlt össze.

Az ipartestület üdvös működését tehát nem bénítják holmi anyagi küzdelmek. Helyesen van. Minden testület szövetkezet csak azon esetben működhetik sikerrel, csak akkor elégítheti ki tagjainak igényeit, táplált vágyait, ha rendben van a szénája. S itt rendben lenni látszik. S ha a pénztár rendben van, nem lehet ok panaszra.

Van-e panasz?

Persze! hogy van panasz. Olyant is hallunk panaszkodni, ki a jólétben dúskálhat, s az élet küzdelmeit a leirásokból ismeri. Mindenki panaszkodik. De én nem értem a világnak erkölcsi rendje ellen úton-útfélen felhangzó panaszokat, hanem egyesegyedül, hogy valjon az ipartestület mostani szervezetében hivatásának megfelel-e?

Nincs panaszom, nem is lehet, mivel az ipartestület kebelébe nem tartozom. De mivel határozottan rokonszenvezek városunknak ezen derék polgárosztályával, — magam is ily egyszerű polgár lévén — nem hagyhatom figyelmen kívül abban az évi jelentésben hiába keresett azon körülményt, hogy az ipartestület, — és erre kívánom annak vezető embereinek figyelmét felhívni — tagjai anyagi jólétének előmozdítására eddig, — senkit ne érjen azonban gáncs, — vajmi keveset tett.

Lehet, hogy eddig hiányzott a kedvező alkalom. Most azonban elérkezett a kellő pillanat, hogy az ipartestület vezető emberei egytől-egyig talpra álljanak s maguk érdekének előmozdítására mozgalmat indítsanak. Mikép lehetne eddig hanyatlásnak indult iparosaink érdekét előmozdítani? jólétüket emelni? azt bizonyára ők maguk tudják legjobban.

Az országházban a honi ipar és kereskedelem mellett úgy egyes kiváló képviselők, mint a kereskedelmi minister részéről, kik határozottan a honi cikkek mellett törtek lándzsát, — elhangzott lelkes buzdító beszédek, lehetetlen, hogy országunk lakosainak minden rétegében ne találjanak visszhangra és fel ne ébresszék egyrészről a honi ipar fejlődése — a honi termékek minőségé iránti figyelmet; másrészről ismét ne serkentené e honnak minden lakóját arra, hogy első s hazafias kötelessége mindennapi szükségleteit az eddig — sokszor oly indokolatlan módon — mellőzött iparosainktól bevásárolni.

Ép a napokban közölték a napilapok már több városban, — a fő- s székvárosban, Budapesten, a nők által iparpártoló egyesületek megalakítása iránti megindított mozgalmakat. Mi nehézség mutatkozik itt e határszéli városban hasonló egyletnek megalakítása körül, melynek tagjait másra nem köteleznék, mint arra, hogy napi szükségleteiket első sorban helyi iparosainktól, kereskedőinktől, nem pedig nekünk idegen helyről szerezzék be? S ki volna ily mozgalom megindítására hivatottabb az ipartestület- s a halottaiból föltámadott kereskedelmi körnél? Nem szükséges ehhez más, mint komoly akarat. A gyakori panaszkodást váltsa fel a tevékenység, mely nélkül nincs eredmény.

Persze, valamit nem szabad helyi iparosainknak kereskedőinknek elfelejteni, s ez a valami nem más, mint minden tudást, igyekezetet kifejteni arra nézve, hogy kundschaftjait cikkeivel, cikkeinek minőségével teljes mértékben ki is elégítse. Nem tudom indokolt-e, de én sokszor hallottam azon panaszt, hogy helyben sokszor még jó pénz mellett sem lehet valamire váló cikket beszerezni s azért kénytelenek idegen helyre menni.

Én azonban csak azt mondom, támogassuk a helyi s honi ipart! Ne ékeskedjünk idegen pávatollakkal, azután segítve lesz a hanyatlásnak s pusztulásnak induló iparos-osztályon. —

TARCA.

A madarak védelme.

CHERNEL ISTVÁN-tól.

(Folytatás.)

Hogy mennyiben érvényes e jegyzék bizonyos országban, azt a helyi vizsgálatoknak és szakembereknek kell eldönteniök és megállapítaniok.

Ennek a feladatnak megoldása volt a „Magyarország madarai" c. munkámnak is egyik legfőbb szülőoka.

Mert az eddig vallott nézetek és feltogások mindenesetre hiányban szenvedtek s tévesek is voltak, világos bizonysága ennek az 1883: XX. t.-c. (9., 11., 12., 15. §§.) vagyis a „vadásztörvény". A madárvédelemre külön törvényünk nincs, de idevágó intézkedéseket ez utóbbi és a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894: XII. t.-c. (57., 58. §§.) tartalmaznak csupán; vannak azonban helyhatósági szabályrendeleteink is.

A vadásztörvény az éneklő madarak vadászatát minden időben tilalmazza, úgy fészkeik, tojásaik megrontását is, de megengedi a keselyűk, vércsék, ölyvek, varjak korlátlan lövését, valamint a vízimadarak elejtését ott, a hol nem költenek. A mezőrendőrségi törvény ismétli a hasznos madarak pusztításának tilalmát, védi azok költését s forgalomba hozatalukat hatósági engedély nélkül megtiltja.

Nemcsak általános, de részben (a vadászati törvény) helytelen, a mai nézetekkel ellenkező és visszaélésekre fordítható határozatok ezek. Ám az ismeretek tágkörű terjedése majd változtat rajtuk és megtermi gyümölcseit. A forrást, melyből azok meríthetők, ime itt nyujtjuk. A társadalom hivatott közegei pedig, kivált a tanítók, papok, erdészek, földbirtokosok, bérlők stb. használják föl azt s oktatva nevelve világosítsák föl a népet, az ifjuságot. Serkentsék, buzdítsák őket a madárélet vonzó és hasznos sajátságainak megismertetése révén azok védelmére. Hasznos eszköz ez arra is, hogy a szívekben szelidség plántálódjék. Mert való igaz, hogy a ki a madarakat és virágokat szereti, rossz ember nem lehet.

És szoros kötelességök volna a nőknek is e tekintetben jó példával elöljárni és szavukat latba vetni. Mint mindenkor, csodákat művelhetnek ők, mikor érzelmeik erejével küzdenek, e téren sem fogják eredménytelenül kibontani a zászlót.

Vessék el azt a divatot, mely a madarak, cifra szárnyak és tollak valóságos torzainak polgárjogot biztosít a kalapokon. Bizonyára szebb s a madárvédelem szempontjából üdvösebb, ha hiven utánzott virágdíszt hordanak, mint kiaszott, üveges szemeikkel még mintegy kinjaikat elárulo madárbőröket. Vagy ha már nem tudnak megválni a tolltól, hát viseljék azon madárfajok tollait, melyek pusztítása nem rövidíti meg sem gazdasági, sem egyéb érdekeinket s nem sérti emberi érzeletünket. Ezek tollait is meg lehet festeni, alakítani s köztük gyönyörűek vannak, csak úgy mint a konyhára kerülő szárnyasok tollai közt is (vadréce, fácán fajd stb.)

Az okszerű és egészséges madárvédelem azonban nem elégedhetik meg csupán azzal, hogy a madárállomány fogyásának elejét vegye s a meglevőt biztositsa, hanem feladata az is, hogy azt szaporitsa, számban növesszse. Ennek elérésére, különböző útak módok és eszközök állanak rendelkezésünkre s a következőkben ezekre akarom terelni az érdeklődést, kiterjeszkedve a madarak általános védelmét illető egyéb foganatos eljárásokra is.

Tartózkodási helyek biztosítása és a fészkelés előmozdítása. A fokozódó gazdasági igények a földet apróra kihasználják; nemcsak azt irtjuk, alakítjuk át, a mi feltétlenül szükséges, hanem sok olyat is eltávolítunk, a mi látszólag közvetetlenül útunkban áll, közvetve azonban sokkal inkább előnyös volna. Helyén való tehát a figyelmeztetés: ne irtsuk ki a bokrokat s egyéb a madaraknak biztonságot kináló sűrűségeket, ha csak igazán lényeges hasznot nem szerzünk vele magunknak. Ha pedig ültetvényeket, kertet stb. létesítünk, szintén legyünk figyelemmel a madarakra is, s igy kettős célt érünk el. Minthogy kulturánk legérzékenyebben az oduban költő fajokat sujtja, ezeknek kell segítséget nyujtani, tartózkodási helyet, fészkelésre alkalmatosságot szerezni. Legcélszerűbb tehát a hiányzó természetes odukat mesterségesekkel pótolni. Erre szolgálnak a fészkelő ládikák, melyekkel még az is elérhető, hogy a hasznos rovarevőket oda csalogathatjuk és telepíthetjük, a hol működésükre leginkább szükségünk van. A fészkelő ládikák alkalmazásának azonban csak akkor lesz kellő sikere, ha nem csak úgy gondolomra készítjük s akasztjuk ki, hanem figyelemmel vagyunk a madárfajok szokásaira, tulajdonságaira; szóval egész eljárásunkkal lehetőleg utánoznunk kell a természetet. Tudva, hogy az egyik madár szűknyilású oduban, a másik tágban, az alacsonyan, ez magasan szeret költeni, a fészkelő ládikák is megfelelő alakot és elhelyezést kivánnak.

Minél természetesebbek, egyszerűbbek, tartósabbak s nem feltűnők, annál jobbak. Ezért nem ajánlatosak a szögezett, még kevésbbé az enyvezett deszkalapocskákból készültek, hanem sokkal inkább a kérgüket tartó fanemekből való törzs- és vastag ágdarabok, melyeket megfelelőleg kivájunk, megfurunk, csavarokkal odaerősitett tetővel látunk el. Legjobb, ha a faanyag fűzből, tölgyből, hársból, fenyőből, bükkből való s jól kiszáradt. A bejáró lyuk éleit, szögleteit simára leraspolyozzuk, alája valami természetes ágacskát tűzünk, úgy, hogy a

A hét története, a mi nem is történet.

Ne ütközzék meg senki e czímen! Történt nálunk annyi, hogy egy hétre is jut belőle elég, s ezt ezentúl mindig jelezni fogjuk. A szokatlan bőjti mulatságok tervezgetéze között felpanaszoljuk egymás közt a bálházban végbement mulatságok szájunkban maradt rossz ízét. Drága, rossz ételek s olyan italok, melyeknek árát jobb ételek után talán akkor szivesebben megfizetnők, ha egy kissé jobbak volnának, mint a milyenek voltak.

A bálház jelenlegi bérlőjének ideája sincs arról, hogyan kell úri vendégeket ellátni s mivel tartozik a közönségnek.

És ez a miseria, úgy látszik, maradandó akar lenni. S ha semmi egyéb okunk nem volna, ha a bálház reconstructiójának terve előttünk a nagy közönség tetszését megnyerően állana, — akkor is azt ajánlanók, ne mondjunk le a vigadó tervéről. A közönség mint addig, több bosszuságot fog a bálházban nyelni, mint jó ételt és italt, míg a jelenlegi módszer divik. Bevételt kiadás nélkül! „Amit Hansi meg nem tanult, azt János nem tudja.“ És nem tanult, nem akar tanulni.

Rossz kiszolgálás, könyörgés, hogy legalább valami rossz dolgot kaphasson az ember, ha már igen éhes és szomjas! Ez van napi renden.

Foglalkozzunk hát csak újra a vigadó tervével! A bálház új födele és ablakai nem ártanak neki többet, minthogy a tulajdonos nem jegyez részvényt. Megleszünk nélküle is. Megleszünk, ha közös erővel működünk, ha azt a vigadót minél több oldalúvá teszszük, minél többre alkalmassá, egyesületek befogadó helyévé építjük. Úgy látszik, hogy csak vissza kell térnünk M. B.-nak a K. és V.-ben egykor megjelent, némely oldalról ellenmondást keltő menageria-systemájára. Hely kell nekünk, épület kell nekünk; hogy minél többen eltérnek benne, az nem baj. Sőt!

De hagyjuk el e szalmatűz helyét, forduljunk el a bálháztól! Ugyis azt tudjuk, hogy a Kath. Kör is elfordul tőle, ott hagyja.

Ugysem a mulatságok idejét éljük: bőjt van. A lemondás, önmegtagadás, magábaszállás ideje. Ez keresztény dolog, az okos gazda számadása ennenmagával.

A nagy hangu és képű semmiségek, kicsiségek, a szellemtelenség és szellem meddősége mind az önmegtagadás, magábaszállás hiányának gyümölcsei.

Sajnos, hogy azt, mit az ifjabb nemzedék e téren is tanulna, a feluőttek, a társadalom hitetlensége, ha jobban tetszik, hitének az élet gyakorlati tetteiben nem nyilatkozása nem engedi érvényesülni. És nem vigasztal, sőt elszomorít az, hogy Eötvös József br. ideje óta sem mentünk többre, ki Karthausijában (VIII.) hőse hitetlen atyjáról azt irja: „Vasárnap jött s senki templomba nem ment; ...., az egyház bőjtöt rendelt, s mi húst evénk; és enni nem akartam, s atyámat a bőjtre figyelmessé tettem: ő mosolygott .... S lelkemben az első kétely támada ... Még minekelőtte atyám házát elhagyám, kételkedő valék. S nem szörnyü-e meggondolni, hány ember lett azzá ily módon, mint én? kételkedővé, azaz szerencsétlenné, mert lángoló hitével csak hideg megvető mosoly fogadá őt a világon; nem szörnyü-e, főkép ha körültekintve látjuk, hogy nem egyes szerencsétlen kivételek sorsa ez, hanem hogy közbaja századunknak, melyet csak kevés boldogabb, vagy erősebb kerülhet. — Megkereszteltetünk szokásból, mint keresztények neveltetünk, mert már a felvett rendszer úgy hozza magával; s miután évekig hittünk, s évekig boldogok valánk hitünkben: belépünk az életbe, — s csak vallástalanság áll körülöttünk; hitünkről szólunk, s mindenki vállat vonít; az egyház parancsiról — s mindenki szánja gyengeségünket, mert praktikus egy század ez, melyben élünk, melynek jelszava: számolj s dolgozzál; a kor vallása haszon, s ha vannak martyrjai századunknak, csak pénzvágy az, mi őket szenvedni s lemondani tanitja.“

Ne folytassuk! Hiányzik a törvények előtt való hódolat. Boldog a század? Boldog, kinek a fentiekben nincs meg a képe. Vagy a ki nem gondolkodik. Nos hát ezt nem érdemes tollra venni. Boldogsága az állat boldogsága. Hagyjuk itt s forduljunk egy örvendetesebb kép felé! Ez is a hét történetébe való.

A március 1-én megválasztott főgymnasiumi bizottság akkora odaadással, szakértelemmel s ügyéhez méltó hűséggel tartotta 7-éu a polgármester hivatalos helyiségében tagjai teljes számának részvételével alakuló ülését, mely reményt nyújt arra, hogy az akadékoskodok minden kicsinyes törekvésének dacára is meglesz a főgymnasium.

Az ülés részletei még nem a nyilvánosságé, tehát nem közöljük; de teljes elismerésünkre tarthat számot a bizottság, hogy megtalálta, mi az első helyes lépés. Megszerezni s biztosítani a fentartás költségeit. Bizhatik Kőszeg. Évi 70—8[illegible],000 forinttal több marad a városban. A határszéleu a magyarság őrének szerepét betöltheti, minden idegen befolyást ellensúlyozhat. Intézete kapuját nem Dunántúlnak, hanem az országnak nyitja meg; mert hisz convictusába messze vidékről fognak seregelni azok, kikből igazán a társadalom gerincét fejleszti. Ez fogja megoldani Kőszeg idegen forgalmának kérdését: Kőszeg így válik nyaralóhelylyé is. Természetesen, ha meglesz a főgymnasium. Kőszeg más lesz, szebb lesz, gazdagabb lesz és senki sem gúnyol többé bennünket.

Ez megérdemel egy kis áldozatot. Megérdemli, hogy az itteni sz.-Benedek-rendi gymnasium s akár minden bencés-gymnasium volt növendékei sorompóba, actioba lépjenek, s erre ezennel legyen szabad őket felszólitanunk.

A sz.-Benedek-rendre nézve nem életkérdés, hogy hol teljesíti a hazában hivatását, de Kőszegre az, hogy legyen főgymnasiuma. Annál is inkább, mert a csonka gymnasiumok előbb-utóbb vagy kiegészülnek, vagy megszünnek. A kinek a város érdeke szívén fekszik, ez sem lehet mostoha gyermeke érzelmeinek, tetteinek, áldozatainak.

De hát itt a hét vége! A mi lemaradt, majd következik.

Mi újság?

— **Személyi hirek.** *Szájbely* Gyula országgyülési képviselő, f. hó 9-éu hosszabb tartózkodásra rohonci birtokára érkezett. — *Sándor* László csendőr főhadnagy mult szerdán városunkban időzött, mely alkalommal megvizsgálta a helybeli csendőrőrsöt.

— **Március 15-iket** mint minden évben, úgy az idén is megünnepelik szerte az országban. A mi iskoláink is hazafias ünnepélyeket rendeznek szavalatokkal, alkalmi felolvasásokkal és éuek- s zeneelőadásokkal.

— **A Slaviansky-hangverseny.** Nagyszámú és szép közönség gyült össze mult vasárnap a bálház nagytermében, hogy meghallgassa a híres Nadina énekkarát. Nagy várakozással néztünk a hangversenynek eléje s e várakozásunkban .... némileg csalódtunk. A programm kevés újat igért s az előadás is mögötte maradt a híres Slaviansky-előadásoknak. Az énekesek mintha kissé fáradtak lettek volna. Mindössze három nő énekelt s így a szoprán kissé gyenge volt. Néhány szépen s korrektül előadott kar azonban most sem tévesztette el hatását. Az eredi hangszereken előadott zenepiécek igen tetszettek, úgy hogy Slavianskyéknak ráadással is kellett szolgálniok.

— **A kőszegi turista-egyesület** f. hó 18-án d. e. fél 11 órakor a városházán közgyülést tart, melynek tárgyai: 1. Beszámoló az 1899. évről. 2. A pénztáros jelentése. 3. Költségvetés az 1900. évre. 4. Esetleges indítványok a melyek azonban legalább is, 3 nappal a közgyűlés előtt benyújtandók.

— **Vivóakadémia.** A Kükemezey Árpád vivómester által f. hó 3-án rendezett szombathelyi vivóakadémia kitűnően sikerült. Tisztikarunkból résztvett benne Zaluski éa Zulawsky főhadnagyok és Cavallár hadnagy, a kik kitűnő és elegáns vivásukkal nagy elismerést arattak. Különösen tetszett a két utóbbinak vitőrrel való vivása.

— **Meghivó.** A kőszegi kath. tanitói-kör f. március hó 17-éu d. e. 10 órakor Kőszegen az elemi fiuiskola helyiségében gyülést tart. Tárgy: megvitatása a mult. vallás es közokt. minister úr által kiadott ama kérdésnek: „Szükséges-e az osztatlan népiskolák részére külön tanterv, vagy nem? Ha nem, minő tantárgy- és osztály-csoportositásokkal — és mily szerkezetű olvasókönyvekkel lehetne az általános tantervben kitűzött célt biztositani? E gyülésre azon kéréssel hívom meg a t. körtagokat, hogy a tüzetes és szakszerű hozzászólhatás szempontjából véleményoket irásba foglalva szíveskedjenek megjelenni.

Kőszeg, 1900. évi március hó 9 én.

Pados Gábor,
a kör elnöke.

— **Szegénysorsú gyermekek** thermális jódkúráját lehetővé teendő, a lipiki gyermekgyógyintézet igazgatósága pályázatot hirdet az 1900. év folyamán betöltendő kedvezményes intézeti helyekre. Az emlitett helyekre igényt tarthatnak a szegénysorsú gyermekek gondozásával foglalkozó egyesületek, testületek, hatóságok és alapitvány kezelőségek, a vagyontalan szülők, tisztek, tisztviselők, lelkészek és tanitók, továbbá a gyakorló orvosok, a görvély-, gümő- és angolkórban, a vér, a csont, a vese, a bőr, a légző szervek, a gyomor, a belek és a hólyag különléte megbetegedéseiben, idült bőr-, fül- és szembajban, csúzban, vérszegénységben, általános testi gyengeségben és hurutos bántalmakban szenvedő, szimptomatikus kezeléssel gyökeresen nem gyógyitható s ennélfogva a hathatós lipiki belső és külső thermális jódkúrára utalt 2—12 év közötti gyermekeik illetve gyámoltjaik számára. A féldijas helyek ingyenes lakással, gondozással és felügyelettel s ingyenes vagy kedvezményes fürdőhasználattal járnak. Elelmezés és kiszolgálás (ötször naponkinti értekezés, ruhatisztitás stb. az intézetnek megfizetendő. A csekély ágylétszám (24) folytán az előjegyzés ez évi március 15-ig kérendő. Bővebb fölvilágositást nyújtanak: a „Sanatorium“ igazgatósága Lipiken, továbbá Radó Lipót dr. főorvos úr, (Budapest, IX. Csillag-u. 10.) Breitwieser Henrik dr., intézeti főorvos úr Lipiken és dr. Szemerey Bertalan hivatalos fürdőorvos úr Lipiken.

— **Benes Ignác** budapesti mérnök, s a kőszeg-kirschlagi vasút engedményese mult héten benyújtotta a vasútvonal nyomjelzési munkálatait a vármegyéhez. Kilométerenként c s a k 10,000 korona segélyt kér.

— **Baleset.** *Böröczky* Mihály napszámos mult héttőn a kőszegi erdőben tüzelő fáért járván, leesett egy fáról s oly sulyos belső sérüléseket szenvedett, hogy úgy kellett lakására szállitani, a hol most orvosi gyógykezelés alatt áll.

— **Hirdetmény.** A magy. kir. pénzügyigazgatóság a hadmentességi díj alá tartozó egyének által teendő bejelentések tárgyában a következő hirdetményt teszi közzé: 1900. március hóban tartozik az, ki: 1) mint hadi szolgálatra alkalmatlan az állitási lajstromból töröltetett; — 2) mint fegyveres szolgálatra alkalmatlan fegyverképteleunek nyilvánittatott; — 3) a katonaszolgálatból oly testi fogyatkozás miatt bocsáttatott el, mely őt keresetképtelenné nem tette, s mely nem a katonai szolgálat teljesitésének következménye; — 4) az 1868. XL. t. c. alapján mint családfentartó felmentetett és az 1889. évi VI. t.-c. életbelépte után is bármely okból fel nem avattatott; — 5) külföldre költözési engedélyt nyert és hadmentességi díjfizetési kötelezettsége még tart, ama község elöljáróságánál (városi adóhivatalnál), hol állandóan tartózkodik, az e célra szolgáló nyomtatványon: a) polgári állását, b) lakását, c) ama sorozó járás, illetőleg község nevét, melyben a hadkötelezettség alól mentesittetett, d) azt az évet, melytől fogva a felmentés számitandó, bejelenteni, és e) a reá, esetleg ama családfőre, kinek családjához tartozik, a megelőző 1899-ik évben állandó lakhelyén, esetleg más községekben is kivetett egyenes államadók összegét hitelesen kimutatni. Ezenkivül tartozik: f) a véd-, illetve díjköteles, kinek hadmentességi díját a törvény 11. §-a értelmében a munkaadó fizeti, a munkaadó nevét és lakását bejelenteni. Ezen adatok bejelentésének elmulasztása az 1880. évi XXVII. t.-c. 20. §-a értelmében a kirovandó hadmentességi díj három-, egész hatszoros összegének megfelelő pénzbirságot von maga után.

— **Ingatlanok forgalma.** A mult hét folyamán a következő ingatlanok kerültek telekkönyi átirás alá: Néhai Mikáts Mátyásné után az 1498., 1639., 1675., (2059—2060.), 4282., (5309—5310.), (6349—6350.), 6510., 7029., 1269., 1270. hsz. 744. számú házból elhaltat illetett részekre Weinberger Katalin, Gusztáv, és Teréz javára.

Hírek innen-onnan.

— **Tolvaj köszörüs.** *Engl* János stájerországi illetőségű köszörüs a minap *Stein* Alajos hámortói vadász tyúkolából elemelt néhány darab tyúkot s sietve odébb állott. A csendőrség azonban hamarosan kinyomozta s letartoztatta őt s átadta a kőszegi járásbiróságnak.

— **A kik nem szeretik a biciklit.** *Berkes* Richárd szombathelyi lakos a múlt héten Kőszegről hazafelé biciklizett. Nagy-Csömöte községben néhány odavaló rokoncátlan legény botokkal megdobálta őt. A botok inkább a biciklit találták s így Berkesnek baja nem esett ugyan, de kerékpárját annyira megrongálták, hogy abban mintegy 40 korona értékben kárt okoztak.

— **Távozó tanitó.** *Magdics* Károly szabari tanitó állásáról lemondott s Felső-Csatárra távozott.

---

vége az oduba legalább 2—3 cm.-nyire benyuljon. A ládika hátára csavarokkal valami lapos lécet erősitünk vagy pedig felül és alul is vasbádog fülecskéket, hogy az csavarokkal és dróttal az illető helyen kifüggeszthető legyen. Befesteni, felragasztott mohával vagy kéregdarabkákkal ellátni nem szabad a ládikákat, mert mindez a madárban bizalmatlanságot kelt, azonkivül a moha, kéreg esőben, szélben csakhamar úgyis leválik.

Újabban nemezből készült ládikákat is hoztak forgalomba (F. *Zeller*-félék), melyeket magam is kipróbáltam. A madarak szivesen megtelepedtek ezekben s olcsóságuk is ajánlatossá tenné őket, csakhogy 2—3 év mulva az idő viszontagságait már annyira megérzik, hogy ujakkal pótolandók; tehát nem elég tartósak. Jobbak az égetett cserépből valók, de legcélszerűbbek a természetes törzsdarabokból csináltak, azok, melyeket a C. *Frühauf*-cég Schleusingenben, s Herm. és Otto Scheid-cég Bürenben (Németország) készit és bocsájt árúba. Az utóbbiakat különösen ajánlhatom.

Mielőtt a különféle madárfajoknak megfelelő fészkelő ládikákat ismertetném, még megjegyzem, hogy úgy kell azokat kiakasztani, hogy a bejáró lyuk mindig keletnek vagy délkeletnek legyen fordítva.

A különböző nagyságú és alakú ládikák főtipusai ezek:

Cinegéknek valók. A szén-, kék- és barátcinegéknek legmegfelelőbb a ládika melyen a bejáró lyuk körülbelül 3—3½ cm.-nyi átmérőjü. Tágabb lyuk azért nem jó, mert másként a verebek csakhamar befészkelődnének. A ládikát 1½—3 m. magasan valamely rézsut felhajló vastag ág alsó lapjára vagy a törzsre szegezzük, de ne vékony fára vagy ágra, mert így a szél nagyon megmozgathatná, a mit pedig a madarak nem szeretnek. Alkalmazhatjuk azt azonban valami kerti házra, falazatra is lehetőleg nyugalmas, védett ponton, de mindig úgy, hogy a közelben sűrüségek, fák, bokrok is legyenek, mert a cinegék szeretnek azokon tartózkodni, onnét észrevétlenül fészkökhöz szállni és abból kisurranni. A ládika alját erős tüskézettel — melyet dróttal, szögekkel erősitünk meg — macskák és más hivatlan vendégek látogatása, odaférkőzhetése ellen biztositani kell.

A cinegéknek való fészkelő ládikákon a felszálló ágacska nem épen szükséges, mert nem szoktak azon üldögélni, hanem mindig egyenesen berepülnek az oduba, vagy ha fészköket elhagyják, kibújván, azonnal a közeli lombokat keresik föl.

E fajta ládikákat kertekben, gyümölcsösökben, erdőszéleken — kivált lombos erdőkben — függeszthetünk ki. Célt érünk azzal az eljárással is, hogy találkozó alkalmatlan odukat, kikorhadt faágakat, mesterségesen átalakitunk s fészkelésre alkalmasakká teszünk. Fali lyukakat, repedéseket szintén berendezhetünk így.

Seregélynek, csúszkának valók. A már ismertetett ládikák, megfelelőleg nagyobb kiadásban, bővebb, 5—6 cm. átmérőjü bejáróval ezeknek a madaraknak is szolgálatot tehetnek. A seregély kivált az egyenesen állókat foglalja el, a csúszka azonban nem igen válogatós. A seregélynek való ládikák magassága 25—30 cm., belső odva pedig legalább 12—15 cm. átmérőjü legyen.

A felszálló fát a seregély szereti, mert rajta szokott üldögélni. Ilyen ládikákat egyenes fatörzsekre, falakra, de mindig jó magasan kell kifüggeszteni, még pedig kertekben, gyümölcsösökben, kevert fájú erdőkben, legelők közelébe eső nagyobb fákra. Arányosan kisebb alakuakba, ha tágabb — tehát 4—5 cm. átmérőjü — bejáró lyukat hagyunk rajtuk mint a cinegéknek valóknál, néha rozsdafarkúak, nyaktekercsek, légykapók stb. is betelepednek.

(Folytatása következik.)

— **Gyilkosság.** Répce-Szt.-György lakói e hó 8-án nagy rémületre virradtak. A falu zsidó boltosát a feleségével egyetemben kora reggel meggyilkolva találták lakásán. A gyilkosok rablási szándékkal támadhattak a szegény boltosokra, de néhány koronánál többet nem vihettek el. A gonosztevőknek minden nyoma elveszett. Tán csavargó cigányok voltak, kikre a rendőrség még mindig kevés figyelmet fordít. A nyomozást megindították.

— **Járvány a vármegyében.** Tömördön a kanyaró járványszerűleg lépett fel s különösen az iskolás gyermekek közt terjed nagy mértékben, úgy hogy az alispáni hivatalnál előterjesztést kellett tenni az előadások beszüntetése iránt.

— **Rejtelmes halott.** E hó 6-án a lukácsházi erdőben egy 50—60 évesnek látszó férfi holttestét találtak. A szolgabiróság kiküldöttje dr. *Lauringer* János járási orvos kiséretében csakhamar megjelent a hely szinén, a mikor is az orvos a halál okául megfagyást konstatált. A halottat, a kinek kilétét nem tudták megállapitani, lefényképeztették.

Rövid hírek.

— **A német nyelv ellen.** Budapesti tanitói körökben mozgalom indult meg aziránt, hogy a német nyelvet a főváros elemi iskoláiból kiküszöböljék.

— **Erdekes számok.** Magyarországon f. év január havában élve született 62,270 gyermek, halva 1491, Utóbbiakkal együtt az elhaltak száma 42,341 s igy a január havi szaporodás 19,929. A halandóság legnagyobb volt Erdélyben, legkisebb a *Dunántúl*. Aranylag legkevesebb halottja volt *Sopronnak*.

— **A francia nemzeti szinház**, a híres Comédie Française f. hó 8-án teljesen leégett. A benne levő műkincsek egy részét megmentették, a többi mind ottégett. A pusztító elemnek egy emberélet is áldozatul esett.

— **A búrok** hajlandók békét kötni, ha köztársaságaik függetlenségét biztositják. Az angolok azonban föltétlen megadást követelnek s igy a háborút valószinűleg folytatják.

— **Edison** a híres feltaláló egy tengeralatti telefon létesitésén fáradozik. A telefon összekötné Amerikát Európával és sokkal kevesebb költségbe kerülne, mint a kábeltáviró.

— **Kronje kapitulácioja** alkalmával a hős tábornokkal együtt mindössze 43 búr tiszt jutott angol fogságba. A búrok összes vesztesége a kapitulánsokkal egyetemben 6—7 ezer ember, míg az angolok mintegy 15,800 embert veszitettek.

Különfélék.

* **Leánykérés virágnyelven.** Japán több részében az a sajátságas szokás él, hogy „virágnyelven" kérik meg a leányt és ép úgy adják meg az igent, vagy a kosarat. A japánok szeretik virágokkal ékesiteni ablakaikat. Az idegennek gyakran feltünik, hogy az ablakokról, vagy verandákról hármas láncon egy diszvirágcserép lóg le, a mely azonban egészen üres. A beavatottak tudják már, hogy az ilyen házban egy vagy több hajadon leány van. Az eljárás most már az, hogy a kérő óvatosan közeledik ehhez a virágcseréphez és belé ültet egy neki kedves virágot, a mire visszavonul. A hagyománynak megfelelően sem az anya, sem a leány nem veheti észre, hogy a fiatal ember ott ólálkodik a virágcserép körül. Ha a hangulat a kérőre nézve kedvező, az ültetett virágot a legnagyobb gonddal ápolják. De ha a kérő nem kedves a leánynak, sem az anyjának, akkor az ültetett virág repül az utcára.

Csarnok.

Hadi tudósitások az angol-búr háboruról.

(Francia alapossággal.)

Colesberg . . .

Bizonyára értesültek már a napi lapokból, hogy Ladysmith körülzárt falaiból egy újságiró kiszökött.

Nos! ezen újságiró én voltam.

Népszerűségem s dicsőségem szinhelyén már-már tarthatatlanná vált a helyzet, törekedtem tehát innen menekülni, mint a patkány a sülyedő hajóból. Éjjel szántam el magamat e vakmerő útra, mely hiányán volt minden nevezetes kalandnak.

A búr őrsök mély álomba merültek; azelőtt egy nappal nagy munkát végeztek, ismét visszaüzték Buller anglius tábornokot, ki — nem tudni, hányadszor? — indult Ladismith felszabadítására.

Buller újabbi támadásaitól nem tarthattak.

Különben — igazolványaimmal — mehettem volna a búrok táborába is, a hová eredetileg törekedtem, de midőn itt hallottam, hogy a búrok nagyon egyszerű, tiszta erkölcsű, józan emberek, kik a háboru nagy fáradalmaiban, ezer s ezer küzdelmei közt, a biblia olvasásában, zsoltárok eléneklésében keresnek vigaszt, merítenek erőt s bátorságot, inkább felkerestem ismét az angol tábort, a hol erkölcsi felfogásban nem oly szigorúnak, s a földi gyönyöröket, nem vetik meg.

Az angol katona már modern gondolkodású, rokonszenvez is vele minden europai műveltségű ember, ki a humanismus s a civilisatiónak szent tanaiból meriti minden bölcsességét. De a biblia? Az csak parasztnak, búrnak való, nem úrnak. S az anglius úr.

Úr lesz nem sokára egész Transvaalban, Oranjeban, de egész Afrikában, a Saharát kivéve, a melyet nagylelkűen átenged jó szomszédjának, a franciának, annak jutalmául, hogy oly derekasan megóvta semlegességét.

Kolesbergben hallottam, hogy a többi europai nagyhatalom is kárpótlásban részesülend semlegességük szigorú betartásáért, a két, legfeljebb három hét mulva befejeződő háború után. Nyilt titok itt, hogy Ausztria-Magyarország a Ferenc József-földet annektálhatja. Spaun meg lesz-e elégedve vele? azt nem tudják ugyan, de azért újabbi europai komplikacióktól nem tartanak.

Kolesbergben más hírek is jutottak tudomásomra, a melyek annál kellemetlenebben érintettek, minél kedvezőbbek voltak azok az angliusokra nézve. Hiába tagadnám, szivem a búrok felé vonz, ha parasztok is, jó néppártiak is Az anglius győzelmi mámorában nagyon gőgös, elbizakodott, s igen csörtet — kineses ládáival.

Igy megtudtam, hogy Roberts és Kitchener vezérlete alatt nagy hadsereg, — köztük a londoni elite cityezred — gyul össze Kimberly város felszabadítására első sorban, Transvaal s Oranje meghódítására másod sorban.

Kimberlyt már is felszabadították. Oroszlánokként küzdőttek a cityezred önkéntesei. Igaz, hogy Robertset ezen műveletében maguk a búrok is segitették, a mennyiben önkényt hagyták ott Kimberlyt s visszavonultak Jakobsdaál felé; de azért e kis körülmény az anglius fegyverek fényén nem ejt csorbát.

French, Methuen s a többi győzedelmes, — előbb megvert — anglius tábornokok a lakók rivalgó „cheer"-jei közt vonultak be Kimberleybe. Azonban a győztes had nem soká időzött itt, alig egy napi pihenés után Kronje, búr vezér nyomának keresésére indult. Nagy strategiai műveletek után reá is bukkantak a Paardehegység vidékén, mielőtt Bloemfontaint elérhette volna. Az abdurramanai oroszlán párducként vetette magát reá; iszonyú granátesőt bocsátott Kronje kétségbeesett embereire, kik kegyelmet könyörögtek a humanismus s civilisatio nevében küzdő angliusoktól. Ezek azonban „unbedingte Unterwerfungot" követeltek, a mit a búrok megtagadván, — vasgyűrűként zárták Kronjet körül.

Mind szükebbre s szükebbre szorult e vasgyűrű, míg Kronje 10 napi hős ellentállás után 3000 emberével Robertsnek vezérlete alatti 40.000 angolnak megadta magát.

E fényes győzelem, a melyhez hasonlót az angol történelem csak nagyon keveset jegyezhetett fel, szavakban ki sem fejezhető örömöt idézett elő az angliusoknál, kik e páratlan győzelemből megittasulva, élénk fantasiával állapitják még Oranje s Transvaal jövőjét.

Bloemfontainben — igy beszélik az itteni politikai hangadó körök emberei — diktálják a békét, melynek egyik főpontja lesz e két szabad állam függetlenségének elvesztése s Elsasz-Lotharingiai tartományok módjára való kormányzása. Kormányzónak koburgi, vagy habsburgi házból származó herceg, ki Európában előnyösen el nem helyezhető, van kiszemelve.

Krüger apó pedig kis penzióval Szt.-Ilona szigetére számüzetik, a hol hátralevő napjaiban elmélkedhetik arról: mily merészség volt az angol Góliáttal, kinek háta megett a többi europai állam is állott, a harcot felvenni.

A jövendő fogja mutatni, valók-e e hiresztelések?

Mr. Sincère.

„Henneberg-selyem"

— **csak akkor valódi**, ha közvetlen tőlem rendeltetik — fekete, fehér és szines, 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként. Mindenkinek **postabér és vámmentesen házhoz szállitva!** Minták postafordultával küldetnek.

Henneberg G. selyemgyáros (u. n. k. udv. szállító) Zürichben.

Vegyesek.

— **A városi tanácsos veszedelme.** Gyakran elhanyagolja az ember a könnyű kis rosszullétet, a mely pedig komoly betegség előjele lehet. Ez volt egy városi tanácsos esete a ki emésztési zavarban szenvedett. Ez a rosszullét rendesen csak rövid ideig tart s ezért nem igen gondolunk arra, hogy bélgyulladásnak lehet kezdete, a mely, jóllehet a rosszullét szünetet tart, azért nem kevésbbé folytatja pusztitását. A bélgyulladás mindig emésztési zavart okoz és jele a rosszul működő gyomornak. Ily esetben végtelen a betegségek sorozata. Főfájás, szivdobogás, fülzúgás, csipőfájdalmak, oldalszúrás sorba gyengíti a beteget. Ha az emésztési zavar elmult, a gyengeség, a csekély táplálkozás miatt csak nagyobb lesz. Oly foku vérszegénység áll be, hogy rendes életmód már nem segit s ha nem vigyázunk, többe kevésbbé gyorsan halál lehet a vége. Ily körülmények között az egyetlen segitő eszköz az, hogy a vérnek régi erejét és ellentálló képességét visszaadjuk. Mothes Hélia ur Asques városi tanácsos (Lavit Tarn et Garonne) a következő levélben irja meg nekünk, mily sajnálatos állapotból mentette ki a Pink-pilula, a melyet neki, mint a vér legjobb helyreállitóját ajánlották.

A mult évben — irja — muló emésztési zavarban szenvedtem. Nagyon csalatkoztam azonban, a midőn ennek elmulta után magamat egészségesnek tartottam, mert alig szabadultam meg e kellemetlenségtől, oly komolyan betegedtem meg, hogy egy pár nap mulva a halál fenyegetett. Heves lázam volt és szörnyű fófájást okozott, étvágyam eltünt és minden a mi gyomromba került, rettenetes fájdalmat okozott. Belem szintén igen szomoru állapotban voltak. Minden testrészem fájt s időnként erős gégecsőgyulladás állt be oly erős és mindinkább gyakori köhögési rohammal, hogy 28 éves koromban elveszettnek éreztem magamat. Akkor történt, hogy egy nekem nyujtott szalmaszálba kapaszkodtam. A Pink-pilulákat kezdtem szedni s mily nagy lett örömem, midőn hatását éreztem. Étvágyam, álmom megjött, erőm lassankint visszatért, fájdalmam megszünt s minthogy gyomrom rendesen kezdett működni, a bélgyulladás eltünt és ma teljesen meg vagyok gyógyulva és mondhatom, hogy a Pink-pilula mentette meg életem.

Minden általános gyengeségnél, gyomor- és bélbetegségeknél, gégecsőgyulladásnál, influenza és következményeinél a Pink-pilula föltétlen biztos szer. A Pink-pilula kapható Magyarországon a legtöbb gyógyszertárban. Egy doboz ára 1 frt 75 kr. és hat doboz 9 frt. Magyarországi fóraktár: Török József gyógyszertárában, Budapest, Király-utca 12.

* **Nélkülözhetetlen házigyógyszer** a *Pserhofer*-féle vértisztitó labdacsok, melyek számtalan bajnál a leggyorsabban és legbiztosabban hatnak. A leghiresebb orvosok is ajánlják nehéz emésztés, gyomorbaj, kólika, ideges fejfájás, sápkor stb. betegségeknél. Saját érdekében cselekszik mindenki, ha állandóan készletben tartja e labdacsokat, melyek számtalan esetben csodás hatásuaknak bizonyultak. 1 tekercs, mely 6 doboz, á 15 labdacs 1.05 frt. A pénz előzetes beküldése után 1 tekercset 1.25 frtért, 2 tekercset 2.30 frtért, 3 tekercset 3.35 frtért, küld bérmentve Pserhofer J. gyógyszertára, Bécs, I. Singerstrasse 15.

— **A Horgony-Pain-Expeller** igazi, népszerü háziszerré lett, mely számos családban már több mint 27 év óta mindig készletben van. Hátfájásnál, csipőfájdalom, fejfájásnál, köszvénynél, csúznál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapitó-hatásuaknak bizonyultak, sőt járványkórnál, minő: a kolera, hányóhasfolyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitünő háziszer jó eredménynyel használtatott bedörzsölésként az influenza ellen is és 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban a legtöbb gyógyszertárban készletben van, hanem bevásárlás alkalmával mindig határozottan mint „Richter-féle Horgony-Pain-Expeller" vagy „Richter-féle Horgony-Liniment" kérendő és a „Horgony" védjegyre kérünk figyelni.

Üzlet-megnyitás.

Alulirott tisztelettel tudomására hozom Kőszeg és környéke n. é. közönségének, hogy

Kőszegen, Árpád-tér 184. sz. a.

szobafestő- és mázoló-üzletet

nyitottam. Elvállalok minden e szakmába vágó munkát a legolcsóbb árak mellett.

Föladatomnak ismerem, hogy a rámbízott munkát a legpontosabban s igen tisztelt vevőim teljes megelégedésére végezzem. Egyúttal bátorkodom megjegyezni, hogy üzletem felszerelése a legkényesebb izlések teljesitését is megengedi s modern szecesszionista-stílü munkákra is vállalkozhatom.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradtam kiváló tisztelettel

Weigl Mátyás,

szoba- és cimtábla-festő Kőszegen.

Közgazdaság.

) **A zöldségfélék izletességet** azok növekedésének, fejlődésének siettetésével fokozni lehet, mert minél gyorsabb a fejlődése valamely növénynek, annál vékonyabb lesz a sejtnek falazata. A gyorsabb fejlődést pedig kükönböző trágyaanyagok alkalmazásával lehet elérni s azért nagyon ajánlatos a zöldségfélék alá okszerű trágyázást használni. Az érett szarvasmarhatrágyán kivül, mely a talaj fizikai strukturájára is kedvezően hat, s mely tápanyagvisszapótlás tekintetében kétségtelenül a legmegfelelőbb, igen jó eredményt érhetünk el a szuperfosztát alkalmazásával, annál is inkább, mert a talajból a foszforsavat rendszerint nagyobb mennyiségben veszszük igénybe, mint a többi tápanyagokat s mert egyedül az istállótrágyával soh'sem adunk vissza annyi foszforsavat, mint a mennyit növényeink igényelnek. Saláta, kalarábé, zeller, petrezselyem, hagyma mind meghálálja a szuperfosztátot.

) **A szőlők védelme.** Az újra virágzásnak induló magyar szőlőtermelés nem okoz művelőinek oly gondtalan örömet, mint aminőben a régi szőlősgazdának része volt.

A betegségek egész sora támadja meg minden évben szőleinket, csak az a szerencse, hogy aki ért az ellenük való védekezéshez, az megmentheti dúsan termő tőkéit.

Újabban különösen két betegséggel gyült meg a szőlőgazdák baja. Az egyik a peronoszpora, a másik az oidium (a liszharmat). Mind a kettő tönkre teheti a szőlősgazda termését, de aki ért hozzá, mind a kettő ellen védekezhetik.

Eddig a peronospora ellen általánosan rézgálic és mészkeverékkel védekeztek, amit vizben feloldva permeteztek a szőlő lombjára; az oidium ellen pedig tiszta kénport fujtattak a fürtökre.

Mind a két szer használata, különösen a rézgálic és mész keveréke sok pepecseléssel és sok bajjal járt; a beszerzésnél a termelők nagyon sok visszaélésnek és csalásnak voltak kitéve és a ki nem értett eléggé az oldatok elkészítéséhez, biz az nagyobb kárt tett a szőlejében, mint maga a baj, a mely ellen védekezett.

Sikerült azonban a védekező anyagokat oly alakban előállitani, a mely teljeseu kész szert ad a közönség kezébe és a melynek hatása biztos, a mit alkalmazhat a legegyszerübb földmives is minden tanulás nélkül.

Ez a két szer, a mit Németországban már tíz év óta és rövid ideje Magyarországon is általánosan használnak: a dr. Aschenbrandt-féle „bordói por" a peronospora elleu és a dr. Aschenbrandt-féle rézkénpor az oidium elleu.

Leirjuk, hogyan védelmezhetjük meg biztosan ez új és jó szerek használatával szőleinket a két veszedelmes betegség ellen.

*

A peronospora ma már általánosan elterjedett betegsége szőleinknek, ellene minden évben kell védekeznie minden szőlősgazdának, hogy megelőzze a bajt. Háromszor kell permetezni a szőlő egész lombját. Április végéu, junius hó közepén és julius hó közepén (esetleg augusztus hóban). A peronospora legbiztosabb ellenszere a dr. Aschenbrandt-féle bordói por, mely réz, mészhydrát és cukor olyan keverékéből áll, a mely a bajt biztosan megöli, kárt a szőlőnövényen nem tesz és a levélzetre kitünően tapad.

Linhart György, a magyar-óvári gazdasági akadémia tudós tanára, a következőkben állapította meg kétévi gondos kisérlet után a „bordói por" előnyét a rézgálic és mészkeverék felett:

„1. Az oldatot elkészíteni igen könnyen s nagyon rövid idő alatt lehet.

2. Az oldat erősen alkalikus hatású s véle a lomb gyenge leveleit még ügyetlen munkás sem képes leperzselni.

3. Az oldat kitünően tapad s olyan esők, a melyek a közönséges rézgálickeveréket okvetlenül lemossák, nem képesek a zöld részekről lemosni.

4. Ha az oldat nem lesz a permetezésnél elhasználva, a megmaradt mennyiséget egy bedugaszolható hordóban huzamos ideig eltarthatjuk a nélkül, hogy az állás ártana az oldatnak".

A „bordói porból" egy hektoliter vizre adunk az első permetezéshez 1 kg.-ot a második és harmadik permetezéshez 1—1½ kg.-ot. Elfogy az első permetezésnél egy kat. holdra 4 hl. oldat, a második és harmadik permetezéshez 6 hl. oldat, kell tehát egy évben egy kat. hold szőlőre körülbelül 22 kg. bordói por, a minek ára á kg. 38 kr., vagyis egy hold szőlő permetezése, eltekintve egyéb előnytől, 2—3 frttal kerül kevesebbe, mintha közönséges rézgálic és mészkeveréket használunk.

A permetező oldatot a bordói porral igen egyszerüen készíthetjük el.

Lemérünk a porból annyi kg.-ot, a hány kg.-ot óhajtunk egy hl. vizhez adni. Tehát 1—1½ kg.-ot.

Azután veszünk egy kádat, melybe 40 liter vizet öntünk.

Ezt a 40 liter vizet folytonosan keverjük egy nyirfaseprűvel vagy karóval.

A már előbb lemért bordói port egy közönséges konyhaszitába öntjük és a viz folytonos keverése közben, beleszitáljuk a kádban levő 40 liter vizbe.

Igy a bordói por teljesen és tökéletesen felolvad. Ezután ugyancsak keverés közben, még 60 liter vizet öntünk a kádba.

A bordói port okvetlenül szitálni kell a vizbe.

A permetező lének ilyetén pontos előkészitése alig öt percnyi időt vesz igénybe. Az elkészitett lé kissé zavaros halavány szinü és egyenesen a permetező gépekbe önthető. Mielőtt azonban a lét a gépbe öntjük, kavarjuk föl mindig jól.

Mindenki, a ki port rendel, kap használati utasitást is.

(Folytatása következik.)

Nyilvános köszönet.

Wilhelm Ferenc gyógyszerész urnak Neunkirchenben Ausztriában, az antirheumatikus és antiarthritik vértisztitó tea feltalálójának Vértisztitó hatásu köszvényuél és reumatizmusban.

Ha e helyütt a nyilvánosság elé lépek, úgy ez azért történik, mivel kötelességemül tartom Wilhelm Ferenc neunkircheni gyógyszerész urnak köszönetemet kifejezni azon szolgálataiért, melyekkel sulyos reumatikus bajomban vértisztitó-teájával segitségemre volt, s hogy azután másokat is, a kik e borzasztó bajnak alávetvék, e pompás teára figyelmeztessek. Nem vagyok kép s kinzó fájdalmamat, melyet 3 éven át minden időváltozásnál éreztem s melytől semmi gyógyszer, sem a Bécs melletti badeni kénfürdő nem szabaditott meg — leirni. Álmatlanul fetrengtem éjszakákon át ágyamban, étvágyom láthatólag alábbszállott, sziuem hanyatlott és testi erőm egyre fogyott. A fent nevezett teának 4 heti használata után szenvedésemtől nemcsak teljesen megszabadultam, hanem most is teljesen ment vagyok, mikor 6 éven át nem iszom teát: egész testi állapotom is javult. Erősen meg vagyok győződve, hogy bárki, a ki hasonló bajban e teához folyamodik, annak feltalálóját, Wilhelm Ferenc urat, mint én áldani fogja.

Kiváló tisztelettel

Butschin-Streitfeld grófnő.
főhadnagyné.

Kapható minden gyógytárban.

Főraktár Kőszegen: **Floderer Jenő**
gyógyszerész urnál (Csacsinovits-féle gyógyszertár.)

Ház-eladás.

Kőszegen a Kossuth Lajos-utcában fekvő összesen 9 szobát, 3 konyhát, istállót, pincét és a szükséges mellékhelyiségeket magában foglaló 494. sorszámú ház az ahhoz tartozó 1048 □ öl kerttel szabad kézből eladó. Bővebb felvilágosítás

Markovits József
kőszegi lakós, ügyvéd úrnál nyerhető.

Kőszeg, 1900. évi március 6-án.

Bor. 1—4 éves homoki ó schiller vagy fehér bor erősség és év szerint 100 literenként 22—24—28—32 frt. Ujbor (fejtve) minőség szerint 16—18—20—24—28 frt. Tessek „Borárjegyzéket" kérni. Rendelő hordót is kaphat, mely beszerzési áron számittatik fel, s ugyanily árban 6 héten belül, bármentve, utánvét nélkül, sértetlen állapotban vissza is vétetik s annak ára postautalványon át lesz küldve. A rendelő nyugodt lehet, hogy eredeti tiszta minőségű borhoz jut, erről jó hirnevem nyujt kezességet. Borüzlethez 20—30.000 forinttal 12—14% jövedelem biztositása mellett társ kerestetik.

Lasponya ojtványok. Gyümölcse ép oly értékes, mint a birsé, fája ugyanilyen áron adatik el.

Nemes eperfa-ojtvány. Kitünő piros, fehér és kék fajokban, 6 láb magasan oltva, 2—3—4—5 éves, igen erős csemete, erősség szerint 30 krtól 60 krig, 10 frt vételnél 20 százalék, 25 forintnál 25 százalék, 50 frtnál 33 százalék, 100 frtnál 40 százalék engedmény. Az eperfa elég jól árnyékol, ellenállóképes, minden évben bőven terem, gyümölcsét úgy a két-, mint a többlábúak egyaránt szeretik, kitünő pálinka is főzhető belőle. Cegléden igen jövedelmező fának ismerjük. Kár volna hagyni, kertünk, szőlőnk vagy egyéb birtokunkat e nélkül hagyni.

Birs-ojtványok. Rendkivüli nagy gyümölcsű fajokban (Konstantinápolyi, Portugalli, Szirias stb.) melyek az ültetés évében már gyümölcsöt hoznak, azután pedig rendkivül bőven teremnek. Faja igénytelen, betegség és ellenségtől egyaránt mentes. Vannak rendelőim, kik ezer számra ültetik, mert rendkivül hamar teremnek, gyümölcse kedves, sokáig eláll, magas árban értékesitető és sokféleképpen fel is dolgozható. A 2—3—4—5 éves, rendkivül szép és gazdag gyökerű fák darabja erősség szerint 20 krtól 50 krig. Nagyobb vételnél olyan engedmény adatik, mint az epernél.

Spanyol meggy, fekete. [Pándi vagy kőrösi meggy.] Termékenységét előmozditandó háromszor lett permetezve, s így, ha azt folytatólag permetezzük, bőven fog teremni. Faja egészséges, gyümölcse rendkivül keresett, mert befőzésre legalkalmasabb. A 2—3—4—5 éves rendkivül szép és gazdag gyökerű fák darabja 15 krtól 50 krig. Nagyobb vételnél ugyanaz az engedmény adatik, mint az epernél.

Mofa. A 6—8 láb magas, rendkivül gazdag gyökerű, tele belű és könnyü töretű, 2—3—4—5 éves mofák ára erősség szerint 20 krtól 50 krig. Nagyobb vételnél ugyanolyan engedmény, mint az epernél.

Minden másféle nemes gyümölcsfák, nevezetesen körte, alma, szilva, őszi és kajszinbarack, cseresnye, meggy, szelid gesztenye, lasponya magas dereku és törpe alakban, — erősség szerint 20 krtól 50 krig szintén kaphatók.

Kiselejtezett nemes ojtványok 2—3—4—5 éves életerős példányokban, azok kora és erősége szerint 2—5—7—10—15 krajcár árban.

Mindenféle vadoncok erősség szerint 5 forint 85 krajcártól 19 forintig ezrenkint.

Kerti eszközök. Kitünő és tartós anyagból rendkivül szilárdan készült borolók (sarabolók), szőlő ültető vasak, továbbá kerti fűrészek, ollók, görbe szemző és ojtó kések, ezenfelül jelfa és ojtó kenesek igen olcsó árak mellett rendelhető meg.

Ár- és névjegyzéket küld:

Unghváry László, föld-, szőlő- és faiskola-birtokos Ceglédről.

12 hold

Dr. Gerhauser József tulajdonát képező **szántó** és **rét** a soproni és szombathelyi utak mellett, a Swetics kert mögötti, kismezei, kistamási és alsó réti dülőkben azonnal együtt, vagy részletenként eladó, esetleg haszonbérbe adandó.

Közelebbi adatokat szolgáltat

Horváth Béla,
Kőszegen, Királyut.

Előleges jelentés!

Van szerencsém e város és vidéke nagyérdemü közönségének becses tudomására adni, hogy a napokban ide érkezik a

KOCZKA ANTAL és FIAI

magyar-osztr. első és legnagyobb utazó

ÁLLATSEREGLETE

mely 20 szállitó-kocsival van felszerelve és ezen szakmában a legelegánsabb utazási vállalat, melyben látható lesz

I nagyszámú gyüjtemény a legszebb és legritkább ragadozó vadállatokból a világ minden részéből.

2 indiai elefánt, 17 darab különféle oroszlán, bengáliai királyi tigris-család, fekete párduc, leopárd és más ragadozó állatok eddig itt nem voltak láthatók.

Uj! Uj! Uj!

Három fiatal oroszlán, melyek f. é. január 14-én, két ázsiai sakál, melyek jan. 20-án és 4 farkaskutya, melyek január 24-én Győrött születtek.

Előadás és a ragadozó állatok etetése d. u. 4 órakor és este fél 8 órakor.

Az előadás a világ 5 leghiresebb állatszeliditője által fog bemutattatni.

Bővebbet a falragaszok.

Saját zenekar.

Az igazgatóság.

Lapunk egyes rovatait, a hír-rovat kivételével, mindenkor szombaton délben zárjuk le.

A SZŐLŐK VÉDELME a PERONOSZPORA és az OIDIUM ellen

a legbiztosabb, a legegyszerübb és a legolcsóbb a

Dr. ASCHENBRANDT-féle POROK ÁLTAL.

A dr. Aschenbrandt-féle „bordói por"

a peronospora biztos és olcsó ellenszere, kitünően tapad a levélre, nem pörköl.

A port a vizbe szitáljuk és kész az oldat. Az első permetezéshez egy hl. vizre kell 1 kg.; a második és harmadik permetezéshez 1½ kg. por. Az évi szükséglet egy kat. hold szőlőre 22—25 kg. A bordói por ára: 5 kgos zsákokban á kg. 80 fillér; 10 kgos zsákokban á kg. 80 fillér; 50 kgos zsákokban á kg. 76 fillér. Használata olcsóbb és kényelmesebb, mint a tiszta rézgálicé.

A Dr. ASCHENBRANDT-féle „RÉZKÉNPOR"

az oidium biztos és olcsó ellenszere.

A port a fujtatókba öntjük és porozunk vele. A mustot nem büdösíti; ⅓-dal kevesebb fogy, mint a tiszta kénporból. A rezkenpor ára: 5 kgos zsákokban á kg. 56 fillér; 10 kgos zsákokban á kg. 55 fillér; 50 kgos zsákokban 52 fillér. Háromszori porozáshoz az évi szükséglet á kat. hold 12—15 kg.

Az árak Budapesten a "Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének" vasuti raktárában értendők.

Gépek a védekezéshez. Magyar gyártmány permetező á drb 32 korona, francia Vermorel-féle permetező 40 korona. — Magyar gyártmány háti porozó 28 korona; francia Vermorel-féle háti porozó 36 korona. Kézi fujtató, igen jó, 10 korona.

Megrendelhető: A „Magyar Mezőgazdák Szövetkezetnél" Budapest, Alkotmány-utca 31. sz. A „Borászati Lapok" kiadóhivatalánál Budapest, Üllői út 25. sz. — Megrendeléseket elfogad:

Incze Béla
Rohoncz.

Ismertető füzetket, használati utasitást küld a „Borászati Lapok" kiadóhivatala Budapest, Üllői-út 25. sz.

Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbizható, fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik köszvenynél, csuznál, tagszaggatásnál és meghülésekkel és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerü háziszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegenkénti árban majdnem mindon gyógyszertárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony" védjegy és Richter czégjegyének nélkül mint nem valódit utasitsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT
cs. és kir. udvari szállitók.

Kapható Kőszegen: Floderer Jenő gyógyszertárában

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Kőszegen.